

**ETAPA JUDEȚEANĂ/SECTOARELOR MUNICIPIULUI BUCUREȘTI A OLIMPIADELOR
NAȚIONALE ȘCOLARE – 2023**

PROBA SCRISĂ

LIMBA ȘI LITERATURA SLOVACĂ MATERNĂ

Clasa a XII-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(45 de puncte)

Pozorne si prečítajte uvedené ukážky:

– Tak je, to je moje meno. A meno mojej... – podíval sa s nehou, ktorú Šimon dosiaľ u neho nevidel, na tú, čo sedela na koni, vynechal to slovo, čo malo prísť, a povedal len: – A meno mojej ... je Žoška.

Šimon sklopil zrak a zahniezdil sa, akoby chcel vstať. Zostal však sedieť na zemi pri ich nohách, dúfajúc vari stále, že to, čo práve vidí, nie je ešte vždy skutočnosť a že skutočnosť by sa mu ukázala len po tom, keby sa postavil na nohy.

– Richtár vraví, že mi chceš dačo povedať, – prihovára sa mu Drak znovu.

Šimon sa opatrne podíva na richtárove čižmy, potom na čižmy Drakove a napokon zasa len sklopí zrak.

Vznikla dlhá a trápna pomlčka. Bol rad zas len na richtárovi, aby to nejakو skoncoval.

– Stala sa totiž chyba, Martin. Malá chyba sa stala. Zabudli sme... totiž ty si zabudol... vlastne ja som zabudol... – Richtár sa poplietol. Odprskol zlostne a začal z druhého konca: – Keď si odchádzal do Smrečín po voly, povedal som, že ak sa do týždňa nevrátiš ...

Drak trochu zbledol. Vzápätí sa však spamätal a slovo, ktoré mu už sedelo na jazyku, prehltol s námahou, až mu pritom ohryzok pod bradou povystúpil a pohlol sa zdola nahor, akoby preglgal hrubú, nestráviteľnú gundžu.

– Veď ale... poslal som vari honelníka s odkazom?

Richtár prikývol hlavou: – Tak-tak, honelníka si poslal, ale...

– Počkajte, – zastavil ho Drak pohybom ruky. – Nechcem vedieť, kto to spravil, nie teraz – inokedy...

Keby bol Šima horúcou vodou obliat, nebol by sa cítil tak ako teraz. Drak zrejme vie, tuší to aspoň, kto podpálil jeho bývanie. Prečo mu teda neusporil toto zahanbenie? Vstáva zo zeme a chce mu to sám povedať. Bledne, dvíha k nemu pomaly zrak. Stretáva sa s jeho pohľadom. Objavuje v ňom nečakanú mäkkosť, chápajúcu a odpúšťajúcu poddajnosť, ktorá ho celkom zmätie a nedá mu prísť k slovu. Ale i tak je rozhodnutý skoncovať všetko razom. Uhýba Drakovmu pohľadu, narazí však na pohľad richtárov a na pohľad dievčaťa na koni. V oboch nachádza to isté, čo v pohľade Drakovom. No má tu vyzeráť ako slaboch, ktorého všetci ľutujú? Radšej nech...

Áno, aby teda vedeli: sám to spravil, sám podpálil Drakovo bývanie... Pri slove „Drakovo“ sa potkol.

Chcel ho vziať nazad, no bolo už neskoro. Drak mu nedal dokončiť, vzal to meno na seba a neďavajúc sa na Šima ani na richtára, ale kamsi bokom, prerušil ho vážnym, neobyčajne hlbokým hlasom:

– Viem, nedalo sa inakšie, ten, čo to spravil, vrátil mi len, čo som ja dávno predtým vykonal jemu. – Potom zdvihol hlavu k svojej milej, čo sedela na koni pri jeho boku, a dokončil s úsmevom:

– Musíme dnes teda prenocovať v obecnej bujačiarňi.

Dobroslav Chrobák – *Drak sa vracia*

A. Na základe informácií získaných z ukážky vypracujte na skúškový hárok nasledovné zadania:

1. Identifikujte vo vyššie uvedenom úryvku tri vlastnosti Draka a tri vlastnosti Šimona. **12 bodov**
Ku každej vlastnosti uveďte relevantnú vetu alebo situáciu, z ktorej ste ju vyvodili.
2. V tomto úryvku autor vstupuje do psychiky jednej z postáv. O ktorú postavu ide? **3 body**
Uveďte dve myšlienky danej postavy.

3. Prečo cítil Šimon potrebu povedať nahlas, že podpálil Drakovu chalupu, napriek tomu, že všetci už o tom vedeli? Vysvetlenie nájdete v texte. **2 body**
4. Uvedte meno postavy, ktorá povedala vetu: „Viem, nedalo sa inakšie, ten, čo to spravil, vrátil mi len, čo som ja dávno predtým vykonal jemu“. Do 4 – 5 riadkov zhrňte vlastnú interpretáciu danej vety. **4 body**
5. V rozsahu 4 - 5 riadkov vysvetli, ako súvisí motto novely Drak sa vracia: „Hľadanie stratenej cti, lásky a dôvery ľudí tvorí vhodnú látku pre hrdinskú rozprávku.“ (J. Conrad: Lord Jim) s uvedenou ukážkou a literárnym smerom, do ktorého patrí. **4 body**

B. Zostavte text v rozsahu 1 strany, v ktorom by ste pouvažovali o jednom z nasledovných citátov:

- „Odpustenie je iným pomenovaním slobody.“ (Byron Katie)
- „Slabí nikdy neodpúšťajú. Odpustenie je vlastnosťou silných.“ (Mahatma Gandhi)

Vychádzajte pritom z vlastnej skúsenosti/pozorovania, ako aj z myšlienok uvedených v ukážke z novely Drak sa vracia od Dobroslava Chrobáka.

Poznámka! Pri zostavovaní textu majte na zreteli nasledovné:

- dodržanie témy a predstavenie dvoch argumentov, ktoré by podporili váš názor na danú problematiku, a z nich vyplývajúceho záveru, **15 bodov**
- nadväznosť textu a logický sled informácií, **2 body**
- členenie na úvod, jadro a záver, **1 bod**
- dodržanie noriem súčasného spisovného jazyka, vzhľad textu, čitateľnosť. **2 body**

SUBIECTUL al II-lea

(45 de puncte)

V rozsahu 3 – 4 strán napíšte esej, v ktorej predstavíte hlavnú postavu z románu *Jozef Mak* od Jozefa Cígera Hronského.

Pri vypracovaní eseje majte na zreteli nasledovné požiadavky:

- zaradenie diela a autora do príslušného literárneho smeru,
- uvedenie dvoch znakov daného literárneho smeru,
- predstavenie životného príbehu hlavnej postavy spolu s jej charakteristikou,
- charakteristika dvoch vedľajších ženských postáv s dôrazom na ich vzťah k hlavnej postave,
- vlastný názor na vedľajšie postavy z diela,
- vlastný názor na hlavnú postavu aj na celé literárne dielo.

- a. Obsahová stránka textu **33 bodov**
- b. Formálna a kompozičná stránka textu (tvorivý prístup – 5 bodov; nadväznosť a logický sled informácií – 3 body; členenie na úvod, jadro a záver – 1 bod; vzhľad a čitateľnosť textu – 1 bod; dodržanie noriem súčasného spisovného jazyka – 2 body) **12 bodov**